

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 117. — ŠTEV. 117.

NEW YORK, SATURDAY, MAY 19, 1934. — SOBOTA, 19. MAJA 1934

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

STROGA KONTROLA NAD IZDELOVANJEM MUNICIJE

PREDSEDNIK ROOSEVELT JE S SVOJO ODLOČNO POSLANICO ZELO PRESENETIL KONGRES

Predsednikove zahteve so znatno bolj temeljite kot jih vsebuje ženevski pakt iz leta 1925. — Nekontrolirana industrija orožja in municije je največji vzrok sporov med narodi. — Ker ne more nobena država sama nastopiti, je mednarodna pogodba absolutno potrebna.

WASHINGTON, D. C., 18. maja. — Predsednik Roosevelt je danes v posebni poslanici, ki jo je naslovil na kongres, odločno nastopil proti blaznemu tekmovanju med narodi v nabavi orožja. Istotako odločno je tudi obsodil dobičkaželjne izdelovalce orožja in municije, kajti baš to tekmovanje povzroča spore med narodi.

Predsednik zahteva takojšnje odobrenje in sprejem mednarodne pogodbe, ki je bila uveljavljena leta 1925 v Ženevi ter vsebuje obširne določbe glede kontrole nad tovarnami orožja in municije ter kontrolo nad eksportom teh izdelkov. Edinole na ta način je mogoče preprečiti vojno.

Poslanica je na mestu baš sedaj, ko so se v Gran Chaco okraju zopet obnovili boji. Ako bi bila uvedena kontrola nad produkcijo vojnega materiala, bi bilo Paragvaju in Boliviji bojevanje zelo oteženo.

Ženevski pakt, na katerega se predsednik sklicuje, določa: —

— Tovarne municije in orožja po vseh deželah naj bodo licenzirane;

— vse tovarne morajo izdati od časa do časa natančno poročilo glede produkcije, višine eksporta ter označiti kraje, kam je bila municija poslana;

— javnost naj izve vse podrobnosti o mednarodnem razpošiljanju orožja.

Senator Pittman, ki je predsednik odbora za zunanje zadeve, bo že prihodnji teden uvedel razpravo o ženevskem paktu.

— Privatno in nekontrolirano izdelovanje municije, — je rečeno v predsednikovi poslanici, — ter prodaja, ki je v zvezi z njim, igra veliko vlogo pri ustvarjanju mednarodnih sporov in sovražnosti. Bolje informirano svetovno mnenje je prišlo že zdavnaj do zaključka, da so v tej zadevi potrebne mednarodne odredbe.

Ženevska konvencija leta 1925 je napravila velik korak v to smer. Zatrđno sem prepričan, da bo kongres to konvencijo čimprej odobril.

Predsednikova poslanica je kongresnike zelo presenetila, ker je prišla tako nepričakovano.

Ženevska konvencija je razdelila vojni material v sledečih pet kategorij:

1. orožje in municija za bojevanje na suhem, na morju in v zraku; 2. orožje in municija, ki se lahko uporabita v vojne in druge svrhe; 3. bojne ladje in smodnik, dinamit, revolverji, puške itd.

Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da bo predsednik v najkrajšem času zahteval od obeh zbornic kongresa, naj prepovesta izvoz orožja in municije v Paragvaj in Bolivijo.

Tozadevno prošnjo so poslali washingtonski vladi argentinski, brazilski, čilski in peruški poslanik.

Ako bi bila ta prepoved uveljavljena, bi bili obe bojujoči se državi kmalu brez municije in bi bili povsem odrezani od ostalega sveta.

ŽENEVA, Švica, 18. maja. — Z ozirom na Bolivijo in Paragvaj ne drži Liga narodov rok križem. Juristi so se danes sporazumeli glede načina, kako bi bilo mogoče preprečiti pošiljanje orožja v Paragvaj in Bolivijo.

Podrobnosti tozadevnega načrta še niso znane.

Komisar Maksim Litvinov v Ženevi

AMERIKA SE ZELO HITRO OBOROŽUJE

Zaradi zunanje krize se Združene države pripravljajo na obrambo. Grade bojne ladje in aeroplane.

Washington, D. C., 18. maja. — Ker diplomatska poročila naznajo napete razmere v mnogih deželah sveta, so se Združene države odločile, da pospešijo svoje priprave za obrambo dežele.

Mornariški departament je ukazal, da se mora takoj zgraditi 20 bojnih ladij, dodatno k 34 ladjam, ki so že v delu.

Vojni departament čaka na ponudbe za zgradbo 11 novih vojnih aeroplanov ter izdeluje načrt za nadaljnjih 400 aeroplanov, za katere bo v kratkem razpisan natečaj.

Posobni vojaški in civilni odbor pod predsedništvom bivšega vojnega tajnika Newtona D. Bakerja je pričel tajno razpravljati o vsem, kar bi bilo potrebno, da si ameriška armada nabavi zračno silo, kateri ne bo kos nobena zračna sila kakor druge države.

Posebni zastopnik predsednika Roosevelta, Norman H. Davis, je odpotoval v Ženevo, da se udeleži razorožitvene konference, pa bo najbrže prišel na njen pogreb. Predsednik Roosevelt je rekel, da bo Davis na konferenci še enkrat pojasnil ameriško stališče glede razorožitve, toda je obenem priznal, da ostane to stališče neizpremenjeno. Predsednik prepoveda nadaljnje delo glede razorožitve evropskim državam. Ako se evropske države sedaj ne sporazumejo glede orožja, je nevarnost, da bo šla Evropa naglo nasproti novi vojni.

Pred svojim odhodom je rekel Davis, da bodo delegati in milijoni drugih ljudi v bližnji bodočnosti nosili žalne trakove, ako se sedaj konferenca razbije.

ZA MIR V GRAN CHACO

Ženeva, Švica, 18. maja. — Anglija je pozvala svet, da konča vojno med Bolivijo in Paragvajem. Šest držav se je takoj odzvalo angleškemu pozivu in oči vseli so se obrnile na Združene države v raketovnem pričakovanju kaj bodo storile, ko se dve državi bojujeta pred njihovimi vrati.

Stotnik Anthony Eden je predlagal svetu ige narodov, da takoj po kablu prosi 17 držav, da prenehajo zalagati obe bojujoči se državi z orožjem in municijo. Edenov predlog so takoj podpirale Francija, Italija, Španija, Argentina, Avstralija in Čehoslovaka.

Ameriški poslanik v Švici H. Wilson je rekel, da bo vprašal svojo vlado za navodila.

Delegati pri Ligi narodov so uverjeni, da se bodo tudi Združene države navezale, da ne bodo dovoljevale pošiljati orožja v Bolivijo in Paragvaj.

PARIZANI PROSLAVLJAJO LAFAYETTA

Pariz, Francija, 17. maja. — Na čast Lafayetta, boreca za ameriško svobodo, se bodo vršile dva dni velike svetovnosti. Višek slavnosti bo dne 20. maja ob stoti obletnici njegovega rojstnega dne.

GETTLEJEVI ODVAJALCI NA VARNEM

“Odvedba je usiv posel.” Obtoženci trdijo, da so bili prevarani. — Upali so na boljši uspeh.

San Quentin, Cal., 18. maja. — Trije odvajalci William F. Gettleja so bili prepeljani v St. Quentin kaznilnico, kjer so pričeli svojo dosmrtno kazen. Vsi trije so priznali, da je odvedba tvoj posel, ker niso ničesar prejeli.

Vsi so bili vkovani v verige ter so v spremstvu močne straže prekopali prag kaznilnice, čije vrata so se za njimi za vedno zaprla.

— Prohibicija je kriva, da smo sedaj v tej juhi, — je rekel James P. Kirk, S. Kirkom sta bila pripeljana v kaznilnico tudi njegova tovariša Roy A. Williams in Larry Kerrigan.

Kerrigan, ki med vsemi tremi najmanj govori, je rekel: — Z odvedbo Gettleja smo se ravno nekaj naučili.

Williams pa je rekel: — Vesel sem, da je temu konec in zdi se mi prav, da smo priznali krivdo. Nikdar poprej nisem bil v zvezi s tako zadevo, toda sem napravil, ker sem potreboval denar. Toda tako delo ni tako dobro plačano, kot smo mislili.

Kirk zatrjuje, da jih je državni pravdnik Burton Fitts prevaril; pravi namreč: — Fitts nam je obljubil dosmrtno ječo s pomilostitvijo čez deset let, ako priznamo krivdo. Sedaj pa nam je vzeta vsaka možnost na pomilostitev.

Tucson, Ariz., 18. maja. — Mala June Robles, katero so odvajalci imeli 19 dni zaprtjo v krsti podobnem zaboji v plitvi jami v puščavi, se vidno popravi. Včasih se ji še tresejo mišice, kar je posledica, ker se ves čas ujetništva ni mogla premakniti. Toda v ponedeljek bo šla zopet v šolo.

Oblasti zatrjujejo, da so našle sled dveh osumljencev ter obljubujejo, da ju bodo spravile na varno v 12 urah.

OČETOV MORILEC OPROŠČEN

Beaver, Pa., 18. maja. — Poroka je oprostila 15 let starega Steve Vnvas, ki je ubil svojega očeta, ko je napadel svojo ženo z gnojnimi vilami.

MOONEYEVA PROŠNJA ZAVRNJENA

San Francisco, Cal., 18. maja. — Prošnjo Thomasa Mooneya za novo obravnavo na podlagi habeas corpus je zvezni sodnik A. F. St. Sure zavrnil. Mooney se nahaja v St. Quentin kaznilnici, kamor je bil obsojen na dosmrtno ječo pod obdolžbo bombnega atentata na Preparedness Day parado leta 1916.

NOVA RAZSTRELA V BELGIJI

Bruselj, Belgija, 18. maja. — V rovu Paturages au Pief je nastala nova razstrelba, ko je 17 rudarjev skušalo poiskati ponesrečene rudarje prejšnje razstrelbe. 14 reševalcev je bilo ubitih.

KORPORAL ZAPLETEN V ŠPIJONAŽO

Oddajal je važne vojaške tajnosti. — Obsojen je bil na 20 let ječe. — Predsednik je razveljavil razsodbo.

Cristobal, Panama, 18. maja. — V avgustu lanskega leta je bil korporal Avgust Osman iz Brooklyn, N. Y., zaradi pregreške proti ameriški vojniski postavi obsojen na 20 let ječe v prisilni delavnici. Obdolžen je bil, da je važne vojaške tajne listine izročil osebam, katerim niso bile namenjene, ki pa so bili komunisti.

Predsednik Roosevelt pa je medtem to razsodbo ovrget in v Cristobalu se je pričela nova obravnava.

Pri sedanjih obravnavi so bile povabljene samo tri priče. Priča sergent T. M. Hendricks, ki je leta 1932 v glavnem stanu delal z obtožencem, je rekel, da je bil Osman tedaj zaposlen v oddelku za obrambo pristanišča. Pisalnega stroja, na katerem je bil pisano tajinstveno pismo, se je posluževal samo Osman.

Pismo, v katerem so bile vojaške tajnosti, je bilo tedaj sicer oddano, toda ni prišlo iz nepojasnjenega razloga naslovniku v roke, vsled česar ga je poštni uradnik v Balboa odprl.

Ko je državni pravdnik pri sedanjih obravnavi predložil to pismo v dokaz obtožbenih krivde, je temu Osmanov zagovornik Louis Waldman iz New Yorka odločno nasprotoval. Po dolgem prepiru med državnim pravdnikom in zagovornikom je sodnik zagovornikovo zahtevo zavrnil in pismo je bilo sprejeto kot dokaz krivde.

Pri prvi obravnavi je državni pravdnik skušalo dokazati, da je Osman pošiljal pisma v New York in Brooklyn ter je za nje dobival velike vsote denarja. Vsebinska tehi pisma pa tudi pri tej obravnavi še ni bila objavljena.

Osman je na vprašanje, v kakšni zvezi je s komunisti, odgovoril, da pozna v New Yorku mnogo komunistov in da z njimi simpatizira, sam pa ni še bil nikdar komunist.

ZAROTA PROTI VENIZELOSU

Atene, Grška, 17. maja. — Policija je odkrila zaroto, ki je imenovan usmrtni bivšega ministrskega predsednika Eleutherosa Venizelosa. Zarotniki so ga nameravali umoriti, ko bi se vrnil v ladjo v Pirej. Policija ve za imena zarotnikov, ki pa nista bila aretirana.

SMRTNA KOSA

Unrl je eden najstarejših slovenskih farnejev v gorenjem delu države New York, Mr. Jacob Hribar. V Ridgefield Springs, N. Y., se je bil priselil pred kakimi petindvajsetimi leti ter si s trudom in naporom uredil krasno farmo. Do zadnjega je bil še precej živst in krepek, včeraj je pa dobil njegov sin Jack v New York poročilo, da ga je zadela kap.

Užaloščeni vdovi in otrokom izrekamo svoje iskreno sožalje!

SOVJETSKA UNIJA ZAHTEVA JAMŠČINO OB SOVJETSKI MEJI

ŽENEVA, Švica, 18. maja. — Prihod ruske delegacije smatrajo tukajšnji diplomatje za znamenje, da nova razorožitvena pogajanja, ki se bodo pričela tukaj 29. maja, ne bodo brez uspeha. — Seni je namreč dospel sovjetski komisar za zunanje zadeve, Maksim Litvinov.

LIGA NARODOV BO POMAGALA KITAJCEM

Svet Lige narodov se ne zmeni za protest Japonske. — Liga je sprejela protest dr. L. Rajchmana.

Ženeva, Švica, 18. maja. — Ker je svet Lige narodov odobril poročilo svojega posebnega zastopnika za Kitajsko dr. Ludvika Rajchmana, bo Liga narodov nazvala japonskemu protestu pomagala Kitajcem.

Ligin odbor, v katerem so zastopane tudi Združene države, je soglasno naročil dr. Rajchmanu, da nadaljuje svoje delo in daje navodila za izvršitev svojih načrtov glede povzdige Kitajske.

Japonska je posvarila Kitajsko in Ligi narodov, da bi bilo priporočljivo da Liga odslavi Rajchmana in zavrne njegov načrt. Ta zahteva je bila v soglasju z japonsko izjavo “roke proč od Kitajske”.

Kitajski zastopnik dr. Wellington Koo je rekel, da je Ligin pomoč Kitajski nepristranska in nepolitična.

Washington, D. C., 18. maja. — Japonski poslanik Hiroši Saito v Washingtonu je po radio pojasnil japonsko stališče glede Azije takole:

— Mislim, da je azijska Monroe doktrina napačno ime. Japonski zunanji minister Hirota je rekel, da na Japonskem še nikdar ni bilo moča z imenom Monroe. Svoje mnenje popolnoma pojasnil v svoji spomenici, katero je vročil zastopnikom Združenih držav in Anglije.

— V bistvu je tako-le: Japonska iskreno želi ohraniti nedotakljivost Kitajske ter njeno etilstvo in napredek; Japonska neče stopiti čez pravice drugih držav na Kitajskem; Japonska se natančno drži vseh obstoječih pogodb in sporazumov glede te dežele; toda Japonska ne more trpeti, da bi katere država pod katerokoli pretezo na Kitajskem storila nekaj, kar bi kalilo mir in red v vzhodni Aziji.

— Odlčni ameriški časnikar Philip Marshall Brown je nekdanj pisal: — Naš namen v tem delu sveta je, da dvignemo varnost in svetovni mir, boljše razmere med ameriškim republikami in tak obtož, katerega mora sprejeti ostali svet, kakor tudi mi.

— In namen Japonske v Aziji je prav isti.

MAROŠKI ČASOPISI PREPOVEDANI

Casablanca, Maroko, 17. maja. — Maroški governer je prepovedal izhajanje štirih maroških listov, češ, da so ščuvali proti Franciji.

Najprej se je posvetoval s francoskim zunanjim ministrom Barthoujem in sicer o francosko-sovjetskih odnosih.

Jutri bo odpotoval v francosko mesto Savoyen, in iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da se namerava tam sestati z bivšim načelnikom rdeče armade, Leonom Trockijem, kateri bi se zelo rad pobotal s Stalinom.

Časniškim poročevalcem je rekel Litvinov, da ima precej upanja na uspeh konference, kajti Rusija bo prišla na dan s konkretnimi predlogi.

Rusija bo predvsem zahtevala, naj se ji zamemo meje na zapadu, češ, da svojo vzhodno mejo lahko sama zaščiti.

Predlogi, ki jih je na dosedanjih razorožitvenih pogajanjih stavil Litvinov, so bili vsi konstruktivnega značaja.

Z izjemo Francije so jim pritjevali zastopniki vseh ostalih držav.

Zaenkrat se še ne ve, če se bo Nemčija udeležila konference ali ne.

FAŠIZEM SE ŠIRI PO ANGLIJI

Število angleških fašistov naglo narašča. — Črnosrajniki hočejo obdržati kraljevo hišo.

London, Anglija, 18. maja. — Oswald Mosley hoče s svojo “angleško fašistovsko zvezo” angleško vlado reorganizirati na fašistovski podlagi. Po njegovem mnenju mora biti gorenja (lordska) zbornica odpravljena in na njeno mesto stopiti “veliki svet” Angleška kraljeva hiša pa bo ostala in bo še nadalje izvrševala reprezentantne funkcije.

Sir Oswald, ki pripada angleški aristokraciji, bo podpiral kraljestvo, ravno tako kot so njegovi predniki skozi več stoletij ostali zvesti kraljevi hiši.

Najodličnejša članica njegove stranke je njegova mati Lady Maud Mosley, ki tudi nosi črno srajco ter z veliko vnosno deluje za dosego zastavljenih ciljev fašistovske organizacije. Mosley je vdovec. Njegova umrla žena Lady Cynthia je bila vnukinja slavnega čikaškega večernjega L. Z. Leiterja.

Po Mosleyevem načrtu bo prihodnja poslanska zbornica fašistov dajala velikemu svetu potrebna pooblastila. S tem bodo nepotrebne debate odpravljene, kakor tudi zavlačevanja važnih postavnih predlog, kakoršne je mogoče danes videti v dolnji zbornici.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

700 за метев заКона.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

K. H. HEISE:

SLONČEK

Bilo je tik pred nastopom deževne dobe in lovška ekspedicija na veliko divjačino je bila prisiljena, da se pripravi na povratek iz večdelnega živalskega raja v tangu-njskem ozemlju.

Črni loveci so bili z obćudovanja vredno spretnostjo opravili svoje delo. Čitali so v listih divjine kakor v odprti knjigi in ekspedicija je napolnila svoje kletke z mladimi cebrami, žirafami, antilopami in zagnorvno drugo divjačino. Samo črno zaželjenega slonjega mladčka je še manjkalo v našem otroškem vrten.

Sivi velikani so se bili znali doseči izogniti vsakemu zasledovanju. Pripadniki tega predpotopnega plemena niso nesmrtni, pokoriti se morajo zakonu divjine, ki loči starost in oslabelost s smrtjo. Nikdar pa ni najti poginovega slona ali le sled njegove mrhovine ali katerega njegovih dragocenih čekanov. Domačini trde, da velja v tajnostnem kraljestvu rilčarjev obćaj, po katerem stari orjaki, ko čutijo, da se jim bliža smrt, zapuste čredo in se umaknejo na prastara slonja pokopališča v nepristopnih močvirjih, kjer jih brez sledi požro blatna brezna prabćej.

Naši vodniki so domnevali, da se bližajo zelenemu grobu takega bajnega slonjega pokopališča. Dva krat smo bili že v dalji opazili čredo slonov, enkrat v jutranji kope-lji, drugič na njihovem tekališču. Zdej smo slednjič zadeli na popolnoma sveže sledi debelokožcev. V potepanju podraščini so se še kadili odpadki, odtrgano listje in polomljene veje še niso bile ovenele.

Ko smo obšli stepno jago, smo zagledali sivo gnoto predpotopnih živali. Za gostim grmovjem so se pomikali orjaški hrbi, kakor da bi se prepiralo sivo skalovje. V eter je bil ugoden. Neslišno so se plazili loveci palec za palec skozi visoko steno papirusovih stebel, za katero je velkanski samec s svojimi čekanji čistil goščavo. Ob vsakem premiku stebelastih nog je padalo in se lomilo rastlinje. Par telet je ščerkalo in topotalo poleg mater-nih živali.

Kri je butala v sencih in po ži-

lah. A orjaški trobei so mirno tr-gali šope sočnega zelenja in jih ba-sali v smešno rožnate gobee.

Tedaj je orjaški samec vodnih volhaje dvignil svoj sivočrni rillec v zrak. Sumljivo je občutljivi ud-tipal po zraku v našem pravcu. Neznaten gib roke — morda da nadležnim rojem moskitov ali tih prasket trhle suhljadi, ki se je lo-mila pod nogami, je bil zbudil nje-gov sum. Istočasno so šinili kvišku še drugi rillec in liki antene začeli otipavati zrak.

Potem je vodilna žival jezno za-cepetala s prednjima nogama. Ma-le oči so se srdito svetile in groze-če sta plahutala fantastično velika uhlija. Mogočno je zatrobental, pri-čemer je vsa čreda ko odrevenela obstala.

Prežeco tišino je raztrgal strel iz težke lovške puške. Neposredno je sledil še drug strel. Čredo je v trenutku požrla goščava. Pred na-menjimi trde, da velja v tajnostnem kraljestvu rilčarjev obćaj, po katerem stari orjaki, ko čutijo, da se jim bliža smrt, zapuste čredo in se umaknejo na prastara slonja pokopališča v nepristopnih močvirjih, kjer jih brez sledi požro blatna brezna prabćej.

Naši vodniki so domnevali, da se bližajo zelenemu grobu takega bajnega slonjega pokopališča. Dva krat smo bili že v dalji opazili čredo slonov, enkrat v jutranji kope-lji, drugič na njihovem tekališču. Zdej smo slednjič zadeli na popolnoma sveže sledi debelokožcev. V potepanju podraščini so se še kadili odpadki, odtrgano listje in polomljene veje še niso bile ovenele.

Ko smo obšli stepno jago, smo zagledali sivo gnoto predpotopnih živali. Za gostim grmovjem so se pomikali orjaški hrbi, kakor da bi se prepiralo sivo skalovje. V eter je bil ugoden. Neslišno so se plazili loveci palec za palec skozi visoko steno papirusovih stebel, za katero je velkanski samec s svojimi čekanji čistil goščavo. Ob vsakem premiku stebelastih nog je padalo in se lomilo rastlinje. Par telet je ščerkalo in topotalo poleg mater-nih živali.

Kri je butala v sencih in po ži-lah. A orjaški trobei so mirno tr-gali šope sočnega zelenja in jih ba-sali v smešno rožnate gobee. Tedaj je orjaški samec vodnih volhaje dvignil svoj sivočrni rillec v zrak. Sumljivo je občutljivi ud-tipal po zraku v našem pravcu. Neznaten gib roke — morda da nadležnim rojem moskitov ali tih prasket trhle suhljadi, ki se je lo-mila pod nogami, je bil zbudil nje-gov sum. Istočasno so šinili kvišku še drugi rillec in liki antene začeli otipavati zrak. Potem je vodilna žival jezno za-cepetala s prednjima nogama. Ma-le oči so se srdito svetile in groze-če sta plahutala fantastično velika uhlija. Mogočno je zatrobental, pri-čemer je vsa čreda ko odrevenela obstala. Prežeco tišino je raztrgal strel iz težke lovške puške. Neposredno je sledil še drug strel. Čredo je v trenutku požrla goščava. Pred na-menjimi trde, da velja v tajnostnem kraljestvu rilčarjev obćaj, po katerem stari orjaki, ko čutijo, da se jim bliža smrt, zapuste čredo in se umaknejo na prastara slonja pokopališča v nepristopnih močvirjih, kjer jih brez sledi požro blatna brezna prabćej.

Kri je butala v sencih in po ži-

sti. Slednjič pa je po vsem videzu izprevidel, da so ljudje in vrvi mo-nejši. Mirno se je sprijaznil s to izkušnjo in z modrijansko ravnodušnostjo srebal kozje mleko, ki mu ga je prinesel črn strežnik.

Temu je sledil posled slonček ka-kor dojlji. Že prvi dan je začel na poti v taborišče uganjati vsakovrst-ne norčije ko prav telček ter volj-no ščerkal za črnim skrbnikom. Neprestano je z rillecem silil za mlečno steklenico kot pristen majhen samopasnik.

Hitro je postal slonček razvajen ljubljene ekspedicije. Igravo se je prilagodeval novim življenjskim razmeram, se navadil obćevanja z ljudmi in se jih zaupno oklenil.

Ljudje so bili dobri do slonjega sirotka. Imeli so z njim svoje vese-lje, beli in črni, in mu pogosto po-molili kak obćizek. Tako je bilo na poti iz divjine in ob vožnji čez morje in tako je ostalo tudi v zve-rinaku nordijske prestolnice.

ZDRAVILNO SPANJE

Stara pripovedka ali vsaj neza-jamčena historija pravi o kralju Mitradata, da se je silno bal, da bi ga njegovi nasprotniki spravili s trupom s sveta. Da bi jim pa pre-prečil takšne morebitne nakane, je začel jemati vse mogoče strupe, najprvo v neznatnih količinah, po-tem v čedalje večjih in si je sčasoma pridobil takšno imunost, da mu noben strup ni mogel škoditi.

Ta pripovedka ali kar je že, ni brez stvarnega jedra. Pred krat-ko so francoski raziskovalci vepi-li mormotom tik pred zimskim spanjem baele kuge. Živali so za-spale in ves čas, ko so bile v tem stanju, ni bilo opaziti niti najmanj-sega znaka, da jim nosilec velike morije kaj škoduje. Šele dva dne-va potem, ko so se živali po dolgih mesecih zbudile iz svojega zimske-ga spanja, so postale druga za drugo žrtve strašnih bacilov. Ku-ga so bile tedaj enostavno prespa-le.

Da je v spanju velika zdravil-na noč, ve znanost že dolgo časa in to spoznanje tudi s pridom iz-korišča. Ni samo slučaj, da se zbude mormotini po dolgotrajnem umet-nem spanju v sanatorijih ozdrav-ljeni. Spanje kot zdravilo uporab-ljajo tudi pri hudi pljučnici. Pra-vočasna injekcija seruma proti o-mrtvitiemu krču reši, kakor zna-no, vsakega pacienta, prav tako pa ostane neučinkovita, če se je izvr-šila prepozno. Bolnik gineva potem v strašnih bolečinah in kričih. Ne-kega dne pa so poskusili takšnemu bolniku dati injekcijo uspavila, da bi se vsaj bolečin ne zavedal. Čim se je hotel prebuditi, so mu dali novo injekcijo. In glej, bolnik ni samo nehal trpeti, temveč je postal kakor kralj Mitradata neobčutljiv za strupe omtvitičnega krča in je s spanjem ozdravel! Odlej je spanje že marsikateremu podobnemu bol-niku rešilo življenje.

Tako so postala v moderni medi-cini uspavila posredna zdravila, po-sredna zato, ker ne zdravijo sama, temveč "vzbujajo" zdravilne sil-e spanja. Na podoben način so ugo-tovili, da paralizirajo uspavila u-činke velikih količin živorebrnih preparatov, ki bi v budnem stanju povzročili brezpoznojsno vsaj težka črevesna vnetja. Ker so ti živore-brni preparati neobčutljivo potrebni za zdravljenje marsikatero hude bo-lezni, n. pr. sifilisa, jih sodobna zdravniška praksa seveda kaj rada uporablja v zvezi z uspavili.

Na isti način, kakor kralj Mitr-a-dates pa zatira moderna medicina zastrupitve s tem, da daje pacien-tom in tudi zdravim ljudem manj-še količine strupov, ki napravijo človeka imunega zoper dotični strup. Primer za to imamo baš v noprabi serumov zoper razne kužne bolezni. Toda zdravniki so ugotovi-li, da kralju Mitradata nikakor ne bi bilo potrebno uživati vse mogoče strupe, da bi postal zanja neobčut-ljiv. Izkušnja namreč uči, da na-

ŽELODČNI NERED JE IZGINIL

"Chicago, Ill.—Bolna sem bila dve leti: ves moj sistem je bil zastrup-ljen in sluhšala sem za 51 fantov. V takem stanju sem začela jemati

TRINERJEVO GRENKO VINO

In kmalu sem opazila spremembo. Tek do jedi in moč se mi je povrnila, in danes se počutim boljše kot kdaj prej. Mrs. Cath. Mares." To je samo eno izmed tisočih pism v naših arhivih. Trinerjevo grenko vino je tekmo 45 let pomagalo nešteto trpečim. Pri vseh lekarnarjih. Jos. Triner Corporation, 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

pravi privada na določen strup človeka neobčutljivega tudi zoper druge strupe. Hudem alkoholikom opijski strupi n. pr. ne morejo do živčevja, zaščitno cepljenje zoper do-čene kuge pa ščiti, kakor se je po-kazalo med svetovno vojno, v dobi velikega pomanjkanja zdravil, tu-di zoper druge kuge.

TRAGEDIJA BREZPOSELNE MLADENKE

Terezija Carr, 24-letna mladen-ka v Belfastu, je izgubila službo. Zaman si je prizadevala več mese-cev, da bi našla kjerkoli kakšno zaposlitev. V največji stiski se je obrnila do svojih sorodnikov v Ameriki za pomoč in so ji odgo-vočili, da jo radi sprejmejo k se-bi, samo denarja za potovanje preko velike luže ji niso mogli po-slati. Carrova tudi ni imela denar-ja, da bi si kupila vozno karto. V svojem obupu se je odločila za ko-rak, ki so ga poskusili že mnogi. Spazila se je v neko ladjo ki je imela odpotovati v Ameriko, in se je skrila v neki rešilni čoln. Dva hleba kruha sta bila vse, kar je mogla vzeti s seboj.

Že nekoliko ur po odhodu par-nika je nastal silovit vihar. Mraz ji je šel do kosti, a je vztrajala. Vzdržala je tudi potem, ko je po-jedla zadnji kos kruha in se je o-glasil glad ter ji je telo že skoraj otgnilo od mruza. Po enajstih dneh je ladja dosegla ameriško o-balo; šele sedaj je splezala iz svo-jeve skrivališča a se je zrušila na tleh.

Pod nadzorstvom priseljenjske policije so jo spravili v bolnišni-co, kjer so ji morali odrezati štiri ozobe preste na nogah. Njena zgodba je prišla v javnost in se je javilo takoj več mož, ki so bili pripravljeni, da jo vzamejo za že-no. Toda priseljenjska oblast je ostala neizprosnna, dekle ni smelo ostati v Ameriki. Premislila so jo na ladjo, ki se je vračala na Angle-ško. Usmiljeni potniki so nabrali zanj nekaj denarja in v Liver-poolu so jo čakali bolniški nosa-či ki so jo prenesli v tamošnjo glavno bolnišnico. Ko ozdravi, jo odpravijo v Belfast.

MERAPI ZOPET BRUHA.

Iz Amsterdamu poročajo, da je začel ognjenik Merapi na Javi zo-pet bruhati. Pred erupcijo je bil tektoničen potres. Iz žrela vulkana saskljajo visoki plameni proti nebu, sredi njih pa se vije kvišku gost stebel dima, ki ga cenijo na 1000 m višine. Po pobočju ognje-nika se valijo mase lave.

Knjige Vodnikove Družbe

lahko že SEDAJ naročite za prihodnje leto. Naročnina, ki znaša SAMO — \$1.—

lahko pošljete nam, in kakor hitro bodo knjige izšle, jih dobite po pošti. Ako čakate tako dolgo, da knjige iz-idejo, morate plačati zanje \$1.35.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 West 18th Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA" zopet pošiljamo v do-movino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorod-nike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

148

Sluteč, da bo segel brat po nasilju, je sto-pil Peter mimo Luize in ji zašepetal:

— Pazite!

Toda Jakob je bil zgrabil za roko in zaklical je samozavestno:

— Stopite malo k meni lepotica!

Slepa sirota je prestrašeno odskočila in zakričala:

— Pripovedujem vam dotikati se me!

— Kaj misva več prijatelja? — se je za-smejal Jakob.

— Prijatelja!... brrr! — je vzkliknila Luiza z gnusom. — Krvnik!

Frochardka je skočila k nji, se postavila s svojim ostudnim obrazom naravnost pred njo in zagodrnjala s hripavim glasom:

— In vendar si bila zelo srečna, da si na-letela na naju tistega večera, ko si stala sa-ma, zapuščena v mestu.

— Da... — je odgovorila Luiza z drhte-čim glasom, — tistega večera... bila sem vama z dna duše hvaležna, da sta se me u-smilila... Dejali ste mi: skupaj bomo iskali vašo izgubljeno sestro in najdemo jo. Te be-sede so bile balzam na moje krvaveče srce.

Luiza je govorila težko, glas se ji je tre-sel. Po kratkem presledku je nadaljevala:

— Ko sem pa spoznala, da ste mi prožili roko iz podle preračunljivosti, ne pa iz so-čutja, ko sem se prepričala, da ste napravili iz mene ubogo beračico... da me učite in da vam niti na misel ne pride iskati moje sestre... Ah... tedaj sem se uprla... Zdej sem sicer izčrpana in izmučena, vendar je pa moja volja še vedno močnejša od vašega nasilja... Pravim vam, da ne bom več beračila.

Peter je ves prestrašen poslušal te odlo-čne besede, kajti bil je prepričan, da bratova in materina jeza vsak čas privreta na dan.

— Luiza... je zašepetal z drhtečim gla-som.

Toda Peter se je bil zmotil v svoji sodbi o vtisu Luizinih besed na Jakoba. Jakoba še na misel ni prišlo jeziti se. Stopil je pred Luizo in jo v občudovanju kar požiral z očmi.

— Kako lepa je, ko takole govori! — je vzkliknil žarečih oči.

— Dobro... kaj pa hrana, dušica?

— Saj sem vam že rekla, da sem pripravljena umreti.

— Slišite? — je zašepetal Peter materi.

— Boste videli, da bo res umrla od lakote.

Frochardka se je zarežala.

— Neumnost! — Lepo bo prosila, naj ji odpustim in dam jesti, kakor je prvič.

— Nikoli! — je vzkliknila Luiza z vso si-lo svoje volje.

— Bonto že videli, deklina... Zaenkrat pojdeš na podstrešje.

Luiza se pa ni te grožnje prav nič ustrašila.

— Pa naj bo, — je odgovorila odločno.

— Toda s podstrešja se vrnem svobodna... ali mrtva!

— Mrtva! — je ponovil Peter žalostno.

Jakob ni več skrival svojega občudova-nja.

— Gromska strela! — je vzkliknil, — to je dekle! Bogme, ta mi je pa pošteno ranila srce... To mi je všeč!

— Liki zver je planil na Luizo in jo kljub njenemu odporu objel. Ubogo dekle je kri-knilo od groze in studa. Napelo je vse sile in se iztrgalo nasilniku iz objema.

Ta čas je bil pa že pristopil Peter; stisnje-nih pesti je srdito meril Jakoba.

— Kaj se ti je zmešalo? — je zakričal Jakob grozeče, — kaj si znorel?

Stisnil je pesti in pripomnil:

— Če ti ni prav, pa jo brani!

Petru so se v divji jezi iskriale oči.

— Jaz... jaz... je začel, kot da je sprejel izzivanje.

Toda v naslednjem hipu je prebledel; z obema rokama se je prijel za glavo in za-šepetal ves iz sebe:

— Ah, kako strahopeten sem!...

Hitro se je vrnil k svojemu bratu, Fro-chardka je pa zgrabila Luizo, jo pahnila na stopnice in zakričala:

— No, pojdimo... na podstrešje!

Jakob je malo pomislil, potem se je pa hi-tro odločil, rekoč:

— Da, le pojdit, mati, odvedite jo!

Mati in sin sta se spogledala. Peter je vse dobro videl in takoj mu je bilo jasno da se pripravlja nekaj strašnega.

— No, je pomislil, — raje jo sploh izgu-bim.

V trenutku, ko sta stopili Frochardka in Luiza na stopnice, je Jakob poklical mater, da bi da bi ji izdal svojo tajno.

Peter ni izgubljal časa. Stopil je k Luizi in ji zašepetal:

— Lahko pobegnute, odvil sem ključav-nico na podstrešnih vratih... ključ od vež-nih vrat je pa pod slamujačo.

Jakob je pa dejal materi:

— Le dobro jo zaklenite.

Pokazal je z roko na Petra in pripomnil:

— Ne zatupam mu...

— Že dobro... že dobro... velja! — se je zasmejala Frochardka. Vrnila se je k Luizi in jo začela potiskati po stopnicah.

— No, le urno! — je zarentačila.

Vrh stopnic je potisnila svojo žrtev na podstrešje in zaloputnila vrata za njo. Za-kljenila je vrata in zakričala:

— Tako, zdaj pa ne dobiš tako kmalu je-sti!... Post je imenitno sredstvo proti trmi.

Jakob je sedel za mizo in se naslonil na komolec. Kazalo je, da razmišlja o vlogi, ki jo bo igral. Odločiti se mu ni bilo posebno težko.

Ko je mati zagrozila Luizi z lakoto, je vzkliknil:

— Jaz pa poznam zanesljivejša sredstva!

— Ti? — je vprašal Peter.

— Kakšno pa angelček? — se je oglasila s stopnic Frochardka.

Jakob ni takoj odgovoril, ker je hotel da-ti svojim besedam krepkejši poudarek.

— Ko bom njen mož, me bo že ubogala, — je odgovoril čez nekaj časa.

— Njen mož!

— Ti bi hotel... je mislil začeti ogorčeni Peter.

Toda Jakob mu je brz prestrigel besedo.

— Vtepel sem si v glavo, da je ne dobi nihče drugi! — je vzkliknil... in kar hočem, to tudi dosežem!

Pogledal je Petru naravnost v oči. Ubogi fant je povesil glavo, kakor je bil pač vajen v takih primerih.

Tudi on je razmišljal in bil je vesel, da je premagal svojo sebičnost ter potlačil nesmi-selno ljubezen, ki jo je bila razvnela v njem Luiza. Da ni premagal samega sebe, bi ne bil obvaroval Luize največje nevarnosti, ki ji je pretila, odkar je bila prišla Frochardki v kremplje.

Zdej ni mislil na to, kakšno trpljenje ga čaka, ko ne bo več videl angela, ki ga je tako povzdignil v njegovih lastnih očeh. Ni mi-slil na muke, ki ga bodo čakale v tej bajti.

Frochardka je stopila k Jakobu, rekoč:

— Da, če bi pela vsak dan, bi nabirala mnogo... Čim bo pa tvoja žena, sem nam ne bo treba bati, da bi nas obrekovala.

Peter je hotel poseči v pogovor.

— Toda potrebno je, da sama privoli, drugače ne more postati tvoja žena.

(Dalje prihodnjič.)

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo le-pih romanov slovenskih in tu-jih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

Kdo si ne želi domov?

VSARKDO lahko sedaj z malimi stroški po-tuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso po-strežbo, in kdor je od veččega zastopnika pravilno poučen, mu je potova-nje zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz stare-ga kraja, kakor tudi vse druge informacije, d a m o vsakomur brezplačno.

Pšite nam!

SLOVENIC PUBLISHING Co.

Travel Bureau

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Mi zastopamo vse paro-brodne družbe.

MARIJA

ROMAN IZ
ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

36

V času tega dogodka med dr. Dewallom in Miss Vautham je prihajal parnik, na katerem sta se vozila dr. Buchwald in njegova hči Marija, v pristanišče.

Potniki so stali že pripravljene, da zapustijo parnik, in nedaleč od njih stoji tudi Kurt Wendler v živahnem razgovoru z nekaterimi gospodi in damami.

Medtem pa vedno pogleduje proti Mariji. In ko na to parnik pristane in potniki počasi odhajajo, dr. Buchwald nekoliko pridržuje svojo hčer.

— Imamo čas, Marija; pustimo, da se gnječa razide, — pravi mirno.

Tako je moral Kurt Wendler iti mimo njih ter ju pozdravi, na kar mu dr. Buchwald tudi odzdravi, Marija pa samo malo prikimava glavo.

V Hamburgu sta stala oče in hči samo do prihodnjega dne, nato pa sta se odpeljala v Bern. Tam sta se najprej nastanila v hotelu, ker je bilo stanovanje, za katero je seveda plačevala najemnine trdika, v velikem neredu in je bilo treba marsikaj popraviti in najti novo službeno osebo. To nalogo je prevzela Marija.

Takoj naslednjega dne, ko je oče odšel v svoj urad, se je Marija odpeljala v stanovanje ter si je vse ogledala.

Vrtarjeva žena veselo pozdravi Marijo in ji pove, da je prišlo od prijateljev in znancev več evetlice. Sorodnikov pa sploh ni imela.

Marija prosi vrtarjevo ženo, da odnese vse evetlice v stanovanje. Nato pa se v vzpenjačo pelje v drugo nadstropje, kjer je bilo njihovo stanovanje. Odklene vrata in stopi v stanovanje. Toda stanovanje, ki je bilo prazno dve leti je izgledalo, kot bi bilo šele včeraj zapuščen. Na pohištvo je bilo le malo prahu, katerega je bilo komaj opaziti. Marija se je bačla, da bo našla vse znake zapuščenosti, toda v njeno veliko veselje je bilo vse v najlepšem redu. Ako je stanovanje dobro zaprto, ni nikake razlike, ako je bilo prazno nekaj tednov, mesecev ali pa dve leti.

Takoj nato pride vrtarjeva žena s prvim šopkom evetlice.

Malo vznemirjena si Marija ogleduje evetlice in k njim privzema vizitko, srce ji vtriplje do grla. Samo nekaj je bilo za njo važno — ako je tudi Dewall postal kak šopek.

Trikrat se je vrtarjeva žena po vzpenjači pripeljala s evetlicami — ko prinese zadnje, pravi smeje:

— Tako, milostljiva gospica, to je zadnji šopek. Sedaj morete z njimi takoj okrasiti vse sobe. Ali vam morem pri tem kaj pomagati? Ravno sedaj imam čas in bi si tudi rada nekaj postrani zaslužila.

S tem je ženica takoj naravnost povedala, da ponudi svoje delo za plačilo.

Marija se ji nasmeje nekoliko zamišljena. Našla ni nikakih evetlice in mikakega pozdrava Henrika Dewalla. In prav gotovo je moral v svojem uradu izvedeti, da je včeraj prišla s svojim očetom. Toda — mogoče je s tem še čakal, da je bil prepričan, da je že zopet v svojem stanovanju. Saj bo še danes dopolne izvedel od njegovega očeta.

Marija se ožunači in pravi:

— Ako imate kaj časa, gospa, mi morete nekoliko pomagati. Naprej odprite vsa okna, da nekoliko prezračimo.

Vrtarjeva žena gre takoj na delo.

— Tukaj pa nikakor ne izgleda, kot da prah ne bi bil dve leti pobrisal. Samo okna je treba omiti. Toda umazana so samo na zunanji strani. Samo pogledite — še moja roka se ne umaže, ako potegnem po pohištvo. Tukaj bo zopet kmalu vse v najlepšem redu.

Marija pa samo napelji sliši njene besede. Srce ji je bilo polno in težko. Ako bi bila našla kak Dewallov pozdrav s evetlicami, to bi ji dalo pogum. Toda sedaj občuti na svoji duši dvojno težo, da je izgubila njegov prstan. Kaj vendar bi rekel k temu? Slednjice se zopet vzravna in pravi:

— Sedaj moram zopet takoj poiskati sobarico in kuharico — mogoče veste vi za katero.

— Da, v tem vam morem pomagati, kajti Mitzi, ki je bila pred vašim odhodom v vaši službi je odpovedala svojo službo in jo bo prevega pustila. Rekla mi je že, da naj za njo rečem kako dobro besedo, kadar se zopet imete. Ž njo ste bili tudi vedno zadovoljni. Ali jo hočete zopet vzeti?

— Seveda in prav rada. Do prvega je samo še tri dni. Do tega pa mi boste vi malo pomagali.

— In še prav rada, milostljiva gospica. In Mitzi bom takoj povedala. To bo veselje; tolikokrat mi je rekla, da take gospode, kot ste vi, ni mogoče tako lahko najti! Kako pa je s kuharico? Berta, ki jo bila pri vas in se je pred nekaj leti poročila, je zopet ločena od svojega moža, imel je drugo in je tudi mnogo pil. Tudi Berta bi zelo rada prišla zopet k vam in treba ji je poslati samo dopisnico.

— Dobro, ji bom pisala. Ali mi morete dati njen naslov?

Marija je bila vesela, da je mogla dobiti svoje stare služkinje ter Berti takoj piše. V tem trenutku se oglasi zvonec in vrtarjeva žena odpre in takoj se vrne z novim šopkom svetlice. V velikem pričakovanju ji srce zopet burno tolče. Toda evetlice je poslal nek očevo prijatelj. Zopet nič od Dewalla. Marija postaja vedno bolj žalostna, toda zbere vse svoje moči in si pravi, da bo Dewall prišel sam, da jo pozdravi.

Kaj bi rekel, kadar mu pove da je izgubila njegov prstan?

Z vrtarjevo ženo prične pospravljati po sobah.

— Kaj bi pa s kuhanjem, milostljiva gospica, do časa, dokler ne pride kuharica?

— To ni nič slabega; teh par dni, bova jedla z mamo. Danes se zopet dobiva v hotelu, kjer sta si včeraj vzela sobe. Tam bova stanovala, dokler tukaj ni vse urejeno. Sedaj pa vidim, da moreva že takoj nocoj tukaj spat in nekaj dni moreva samo še jesti z mamo. O tem se bom pogovorila z očetom.

— Seveda, ko imate tukaj tako lepo, kaj vam je treba stanovali v dragem hotelu!

In medtem ko vrtarjeva žena briše prah, odpira in zapira okna, vedno vmes govori in pripoveduje novosti iz najbližje soseske in niti najmanj ne opazi, da je Marija zamišljena in da molči.

V nekaj urah je bilo stanovanje pospravljeno, da se je bilo mogoče v njem naseliti. Vse drugo je bilo mogoče pozneje napraviti, kadar boste v hiši obe služkinji.

Marija zopet odide proti hotelu in da tem prej pride tja, si namigne takel. In med potmi ji pride na misel, da bo mogoče oče pripeljal s seboj v hotel tudi Dewalla, da jo more pozdraviti. In ta misel ji požene kri proti srcu. In popolnoma je prepričana o tem, da se bo to zgodilo.

(Dalje prihodnjik.)

IMPERIJALIZEM JAPONSKE

Evropa je danes silno okupirana z lastnimi zadevami, tako da se za izvenevropske stvari mnogo manj briga nego je sicer normalno. Tudi Amerika ima svoje posebne težave, kroti gospodarsko krizo po novem receptu, ki močno razburja duhove in jih spričo tega odvrta od vzhodnotazijskih problemov, ki bi sicer tvorili zanje silno atrakcijo. Zato se more le manjši del svetovne pozornosti obrniti na tujakaj, kjer Japonska gradi svoj imperij, kjer vztrajno in temeljito preudarjeno postavlja ono zgradbo, ki naj pomeni veliko in trajno premoč mikadove države na vzhodno Azijo.

Prav nič ne more biti dvoma o tem, da je Japonska malašč izbrala sedanjí čas, ker se dobro zaveda, da je ostali svet nad vse okupiran in da ima dejansko toliko kot popolnoma proste roke. Saj je ni danes nobene države na svetu, ki bi se mogla imenovati tako samostojno in neovirano v svojem dejanju in nehanju, kakor je mikadovo cesarstvo; to je prava splendid isolation, kakor se Velika Britanija ne more več pohvaliti z njo, ampak tako izolacijo, da more pri tem jemati na tuj račun, kolikor se ji zdi primerno. Tako je kljub nasprotovanju Lige narodov okupirala Mandžurijo in si jo uredila kot samostojno državo. Sedaj pa gre še dalje in polagoma pripravlja svojo nadoblast nad vso Kitajsko.

Kaj se je prav za prav zgodilo, niti ni tako lahko navesti. Zakaj v resnici se ni nič zgodilo, marveč so le iz Tokija prišle izjave, ki se označujejo kot azijska izdaja Monroeve doktrine. Monroe je bil predsednik ameriške Unije, ki je proglasil načelo: Amerika Američanom. Toda to je storil v dobi, ko se je Metternichova "sveta aliansa" pripravljala, da poseže s svojo intervencijsko politiko preko Océana, in je hotela prav tako, kakor je poslala vojsko v Neapel, pa v Rim in Španijo, poslati ekspedicijske tude v španske kolonije v Ameriko, kjer so se "jakobinci" pirali reakciji. Pri tem je morda Unijo vodila celo bojazen, da bi mogla intervencijska politika Evro-

pe končno streči po življenju celo njej, ki se je bila tako energično izmotala izpod skupne angleške oblasti.

Torej Monroeva doktrina je bila zares akcija zoper projektirano obnovo evropskega gospostva v Ameriki. Na Kitajskem pa ne more biti nič takega. Nobene države ni, ki bi se pripravljala na osvajalne pohode zopet staroslavno kitajsko državo ki se počuti povsem neogroženo. Povsem depasirano je tedaj govoriti o Monroevi doktrini v azijski ediciji. Še več: če kdo ogroža Kina, je to Japonska; intervencijske težnje ima ravno tokijska vlada in Monroeva formula bi se mogla in morala najprej obrniti ravno proti njej sami. Da je res tako, se najbolje razvidi iz dejstva, da zoper japonsko varuštvo protestira najhujše sama Kitajska ter išče zaslombe in pomoči prav pri Evropi. Z Monroevim receptom ni torej tu nič.

Iz podrobnega japonskega napovedovanja je vsekakor najinteresnejše ono mesto, kjer se Tokio postavlja zoper možnost, da bi se kdo uvažal na Kitajsko orožje ali posojal denar, češ, da to služi samo samostojnim borbam v resnici pa je znano, da so notranjo borbo med Kitajci podpirali in ščuvali ves čas ravno Japonci, ker so povsem pravilno računali, da ohranijo le na ta način nesrečno državo v nemoči.

Japonska zahteva za sebe primat v vzhodni Aziji in ga tolmači kot nadzorstvo, kot nadoblast nad Kitajsko. To je jedro zadeve. Tokio hoče s tem očividno preprečiti, da bi kaka druga sila pripomogla k organizaciji Kine, ter si hkrati zagotoviti monopol, da samo Japonska sama izvede to reorganizacijo, v kolikor bo to šlo v račun in v sklad z njenimi načrti, vsekakor pa v izraziti podrejenosti.

Da je Japonska smatrala za primerno, razglasiti to enostavno imperijalistično doktrino vsemu svetu in ravno sedaj, ima nedvomno povsem določene in konkretne vzroke: v Tokiu pač pripravljajo korak dalje v osvajanju na račun Kine. Zakaj vsa dosedanja

politika priča, da imajo Japonci smotrni načrt, ki ga izvajajo točko za točko in z najnovejšo enunciacijo se pripravljajo nedvomno nova akcija, o kateri pa se doslej še ni izvedelo nič konkretnega. Na misel nam prihaja, kako je Japonska inscenirala ono ofisersko afero v Mukdenu, ki je bila povod za zasedbo Mandžurije in za poglasitev samostojnosti, ki se je izobčila končno v mandžursko cesarstvo. Tod nekje gre pot dalje.

Vesilele nekoko rahlo ugovarjajo. Ali prav lahko; Anglija se bo zadovoljila z izjavo, da se dosedanje pogodbe, na pr. ona o politiki odprtih vrat, ne bodo prizadele, Amerika očividno tudi, druge sile še tako daleč ne bodo posegale. Dandanes je vzhodna Azija nekako daleč, mnogo dalje nego nekdanj. Skoro tako se zdi, kakor da so vse kar nekdanj zahtevali, da so se Japonci zapirali v Kina, saj se s tem odvrnejo od južnejših in zhodnejših predelov Tihega oceana, kjer je zlasti politični svet angleške rase bolj občutljiv. Zato ne moremo pričakovati, da bi japonska monroevska enunciacija povzročila kakše resnejše, makar samo diplomatske zapletljaj. Znesla se bo, pa bržkone s prav ljudim pritiskom, samo nad Kitajci, ki bi bilo že čas, da bi spoznali, kako jih ne more rešiti nič drugega nego organizacija disciplina in sloga njihovih samih.

BOBRI NA ŠVEDSKEM

Bobri so bili nekoč na Švedskem zelo pogosti, a s prenevanjem lovom so jih skoraj popolnoma iztrebili. V zadnjem času jih je vlada postavila pod zaščito in od tedaj je opaziti, da se spet razmnožujejo iz dveh, treh krajev, kjer so se bil ohranili. Bržkone prihajajo tudi iz sosedne Norveške, kjer so še zelo številni. Na nekaj gozdnatih delov Švedske naletiš gnezda še pogosto na bobrova gnezda in zgradbe. Sedaj poročajo, da so se vrnili tudi v Aaangermandlan v severni Švedski, kjer jih ni bilo že osemdeset let.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

V tem seznamu : : :
Poučnih Knjig
boste našli knjigo, ki
bo vas zanimala

Angleško slovensko berilo	\$2.—
Amerika in Amerikanci (Trunk)	5.—
Angelska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši	10
Boj nalezljivim boleznim	75
Cerkniško jezero	1.20
Domači zdravnik po Knajpu:	
vezano \$1.50	broširano 1.25
Domači vrt	1.20
Govedoreja	1.50
Hitri računar	75
Gospodinjstvo	1.20
Jugoslavija (Melik) 1. zvezek	1.50
2. zvezek, 1—2 snopič	1.80
Kletarstvo (Skaličky)	2.—
Kratka srbska gramatika	30
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov	30
Kako se postane državljani Z. D.	25
Knjiga o dostojnem vedenju	50
Kubična Računica	75
Liberalizem	50
Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka	75
Mladeničem, 1. zvezek	50
2. zvezek	50
(Oba skupaj samo 90 centov)	
Mlekarstvo	1.—
Nemško - angleški tolmač	1.40
Nasveti za hišo in dom	1.—
Najboljša slov. Kuharica, 668 str. (Kalinšek), lepo vez.	5.—
Največji spisovnik ljubavnih in drugih pisem	75

Ojačen beton	50
Obrtno knjigovodstvo	2.50
Praktični računar	75
Perotninarstvo, broširano	1.50
Pravila za oliko	65
Psihične motnje na alkoholski podlagi	75
Prehodniki in idejni utemeljitelji ruskega idealizma	1.50
Radio, osnovni pojmi iz radio tehnike, vezano 2.—	broširano 1.75
Ročni slov. nemški slovar	90
Slovenska narodna mladina, (obsega 452 strani)	1.50
Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezano	3.—
Sadno vino	40
Sadje v gospodinjstvu	75
Učna knjiga in berilo laškega jezika	60
Učna knjiga in berilo italijanskega jezika	1.—
Učbenik angleškega jezika: trdo vez 1.50	broširano 1.25
Uvod v filozofijo (Veber)	1.50
Veliki slovenski spisovnik: Zbirke pisem, listin in vlog za zasebnike in trgovce	1.25
Veliki vsevedež	80
Voščilna knjižica	50
Zbirka domačih zdravil	60
Zdravilna zelišča	40
Zgodovina umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih	1.90
Zdravje mladine	1.25
Zdravje in bolezen v domači hiši, 2 ZVEZKA	1.20
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. (Melik) II. zvezek	80

Te in mnogo drugih knjig, lahko dobite pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 West 18th Street New York, N. Y.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POČVANJE

V JUGOSLAVIJO

Prako HAVRA

NA HITREM EKSPRESNEM PARNIKU

ILE DE FRANCE

26. MAJA

16. Junija — 7. Julija

PARIS

9. Junija — 30. Junija

CHAMPLAIN

2. Junija — 23. Junija

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščenega agenta

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

NEGA KOŽE V POLETNI DOBI

Nastal je spet čas, ki izpostavlja

lamo kožo, kolikor moremo sonem

in zraku. Glavni pogoj zdrave, od-

porne kože je največja čistost.

Učinek vode podkrepimo z dobrim

milom. Dobro milo za nego kože

je v glavnem tisto, ki ne drgne in

ne peče, če se ga dotaknemo s kon-

cem jezika.

Poleg vsakdanjega umivanja, ki

ga podpremo s krtačenjem in moč-

nim frotiranjem, je potrebna tem-

eljita masaža kože. Ta masaža pri-

stavi v kožo mnogo krvi in odstra-

njuje nezdruve nabirajoče se sno-

vi, predvsem maščobe. Vsak človek

se lahko masira sam po navodilih,

ki jih da vsak učitelj telovadbe in

sporta. Najboljša je masaža s pri-

mernim oljem, ki očisti luknjice v

koži in drži kožo mehko ter prož-

no. Najboljši so masažna olja, ki

vsebujejo kožni maščobi sorodni

everci, ker jih koža najlažje ab-

sorbira.

SHIPPING

NEWS

23. maja: Manhattan v Havre

Hamburg v Hamburg

26. maja: Veendam v Boulogne sur Mer

Majestic v Cherbourg

28. maja: Bremen v Bremen

Rex v Genoa

Ile de France v Havre

30. maja: New York v Hamburg

President Roosevelt v Havra

1. Junija: Europa v Bremen

Volendam v Boulogne

Franconia v Havre

2. Junija: Champlain v Havre

Vulcania v Trst

3. Junija: Albert Ballin v Hamburg

Washington v Havre

8. Junija: Olympic v Cherbourg

Statendam v Boulogne

9. Junija: Paris v Havre

Leviathan v Cherbourg

Aquitania v Cherbourg

Conte di Savoia v Genoa

12. Junija: Bremen v Bremen

13. Junija: Lafayette v Havre

Deutschland v Hamburg

16. Junija: Ile de France v Havre

Berenaria v Cherbourg

18. Junija: Europa v Bremen

20. Junija: Hamburg v Hamburg

Majestic v Cherbourg

Manhattan v Havre

22. Junija: Veendam v Boulogne

23. Junija: Champlain v Havre

Rex v Genoa

27. Junija: Aquitania v Cherbourg

New York v Hamburg

Olympic v Cherbourg

28. Junija: Statendam v Trst

29. Junija: Statendam v Boulogne

30. Junija: Paris v Havre

Bremen v Bremen

Leviathan v Cherbourg

3. Julija: Lafayette v Havre

Albert Ballin v Hamburg

4. Julija: Washington v Havre

5. Julija: Berengaria v Cherbourg

6. Julija: Majestic v Cherbourg

7. Julija: Ile de France v Havre

Conte di Savoia v Genoa

Europa v Bremen

11. Julija: Deutschland v Hamburg

13. Julija: Olympic v Cherbourg

14. Julija: Aquitania v Cherbourg

Vulcania v Trst

15. Julija: Champlain v Havre

17. Julija: Bremen v Bremen

18. Julija: Manhattan v Havre

Hamburg v Hamburg

20. Julija: Statendam v Boulogne

21. Julija: Paris v Havre

Leviathan v Cherbourg

Rex v Genoa

24. Julija: Europa v Bremen

25. Julija: New York v Hamburg

27. Julija: Majestic v Cherbourg

28. Julija: Ile de France v Havre

Poziv!

Izdajanje lista je v svari

s velikimi stroški. Mno